

محمد(ص) تربیت یافته پروردگار بود/ سیره پیامبر در برابر عهدشکنی

آیت الله علی اکبر کلانتری، عضو مجلس خبرگان رهبری گفت: پیامبر(ص) در پیمان بستن با کفار از دشمنان عهدهای محکمی می گرفتند و اگر دشمنان نقض عهد می کردند با آن ها شدیداً مقابله می کردند.

آیت الله علی اکبر کلانتری، عضو مجلس خبرگان رهبری گفت: پیامبر(ص) در پیمان بستن با کفار از دشمنان عهدهای محکمی می گرفتند و اگر دشمنان نقض عهد می کردند با آن ها شدیداً مقابله می کردند.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: از نقاط قوت تاریخ اسلام این است که سیره و شیوه و منش و رفتار پیامبر مکرم اسلام(ص) خیلی دقیق ثبت و ضبط شده و درباره سیره پیامبر(ص) کتاب های بسیار خوبی نوشته شده و هم در منابع شیعه و هم اهل سنت کتاب های معتبر و قابل اعتمادی درباره سیره آن حضرت وجود دارد. به مناسبت هفدهم ربیع الاول، سالروز میلاد مبارک نبی اسلام(ص) آیت الله علی اکبر کلانتری، عضو مجلس خبرگان رهبری در گفتگو با مهر به بیان برخی از فضائل رسول الله(ص) و همچنین سیره آن حضرت در برخورد با کفار و عهدشکنی دشمنان پرداخته است؛

آیت الله کلانتری به خبرنگار مهر گفت: پیامبر اکرم(ص) به عنوان اشرف پیامبران و خاتم پیامبران، دارای کمالات و ویژگی های اخلاقی و رفتاری منحصر به فرد هستند. یعنی تمامی فضایل اخلاقی و همه زیبایی های رفتاری در ایشان جمع شده است.

عضو مجلس خبرگان رهبری افزود: پیامبر اکرم(ص) فرمودند: «أَدَبِي رِي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي» یعنی من را پروردگارم تربیت کرد و خوب تربیت کرد و جای دیگر می فرمایند: «أَنَا أَدِيبُ اللَّهِ وَ عَلِيٌّ أَدِيبِي» من پرورش یافته خدا هستم و علی(ع) پرورش یافته من. قرآن نیز درباره پیامبر(ص) می فرماید: «وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ» ای پیامبر تو از اخلاق عظیم و رفتار بزرگی برخوردار هستی. به همین دلیل قرآن کریم همه ما و همه اقشار جامعه را فرمان داده به این که پیامبر اکرم(ص) را در زندگی خودمان الگو و اسوه قرار دهیم. در سوره احزاب می فرماید: «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ».

پیامبر اکرم(ص) فرمودند: «أَدَبِي رِي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي» یعنی من را پروردگارم تربیت کرد و خوب تربیت کرد

وی سپس گفت: یکی از منابع خیلی خوبی که در شیعه وجود دارد و به برخی از جنبه های اخلاقی و رفتاری پیامبر مکرم اسلام(ص) پرداخته است، کتاب ارزشمند «معانی الاخبار» شیخ صدوق است. خیلی خلاصه شمه ای از مطالب این کتاب را عرض می کنم؛ در این کتاب آمده است که پیامبر گرامی اسلام(ص) در موقع راه رفتن به آرامی گام بر می داشت و با وقار حرکت می کرد. وقتی به جایی التفات می کرد با همه بدن متوجه می شد. چشم هایش افتاده بود یعنی نگاهش به زمین بیشتر بود تا به آسمان. به هرکس برخورد می کرد در سلام کردن بر او سبقت می گرفت. بسیار کم حرف بود و جز به ضرورت سخن نمی گفت.

علی اکبر کلانتری ادامه داد: همچنین در این کتاب آمده که پیامبر اکرم(ص) وقتی حرف می زد کلام را از اول تا آخر با تمام فضای دهان ادا می کرد. کلامش کوتاه و جامع و خالی از زیاده و وافی به مقصود بود. خلش بسیار نرم بود به این معنا که نه کسی را با کلام می آزد و نه به کسی اهانت می نمود. دنیا و ناملایمات آن هرگز او را خشمگین نمی کرد ولی هرگاه حقی پایمال می شد خشمگین می شد و از هیچ چیز پروا نداشت تا آن که احقاق حق کند. وقتی می خندید خنده اش تبسمی شیرین بود. همواره از اصحاب خود تفقد می کرد و حال مردم را می پرسید و هر عمل نیکی را تحسین و تقویت می کرد و هر عمل زشتی را تقبیح می نمود.

یکی از منابع خیلی خوبی که در شیعه وجود دارد و به برخی از جنبه های اخلاقی و رفتاری پیامبر مکرم اسلام(ص) پرداخته است، کتاب ارزشمند «معانی الاخبار» شیخ صدوق است

وی اضافه کرد: از نکات دیگری که در این کتاب آمده این است که پیامبر اکرم(ص) در همه امور میانه رو بود و اهل افراط و تفریط نبود. از غفلت و انحراف مسلمانان غافل نبود. در میان اطرافیان خود کسی را بهتر می دانست که دارای فضیلت بیشتر و برای مسلمین خیرخواه تر بود. مجلسش مجلس حلم و حیا و راستی و امانت بود. دائماً خوش رو و نرم خو بود. این ها شمه کوتاهی از خلقیات حضرت است که هم جنبه های فردی و هم جنبه های اجتماعی و مواجهه ایشان با دیگران را شامل می شود.

آیت الله کلانتری همچنین عنوان کرد: یکی دیگر از نکاتی که در سیره ایشان اهمیت دارد نحوه برخورد با کفار و منافقین است. در جنبه های حکومتی و ارتباط با کفار و منافقین ایشان چند اصل را مدنظر داشتند؛ یکی این بود که کاملاً به عزت و اقتدار مسلمانان توجه داشتند. به همان صورت که در آیه شریفه قرآن آمده که: «وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ». خیلی تلاش داشتند که این اصل حتماً مراعات بشود و در هیچ قرارداد و توافق نامه ای این اصل تحت الشعاع قرار نگیرد و پایمال نشود. حتی در مواقعی که پیامبر اکرم(ص) و مسلمانان هنوز به لحاظ قدرت و جایگاه حکومتی زیاد تقویت نشده بودند با این حال این نکته بسیار مورد نظر پیامبر(ص) بود که در هیچ قراردادی عزت و جایگاه رفیع مسلمانان مخدوش نشود.

وی افزود: اصل دیگری که مدنظر داشتند همان است که در قرآن به آن تأکید شده است: «مَحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ». در مواجهه با کافران و دشمنان محکم و جدی و شدید، اما در مواجهه با مومنان نرم و همراه با خلق و خوی کریمانه و نرمش و تواضع. اصل دیگری که در این گونه روابط مدنظر بود این بود که ایشان سعی می کردند از دشمنان پیمان های محکم بگیرند و به گونه ای نباشد که آن پیمانی که بسته اند در معرض خطر و عهدشکنی قرار بگیرد. سعی می کردند از دشمنان عهدهای محکمی بگیرند و اگر احیاناً دشمنان با این پیمان ها مخالفت می کردند و نقض عهد می کردند پیامبر(ص) با آن ها شدیداً مقابله می کردند.

پیامبر(ص) سعی می کردند از دشمنان عهدهای محکمی بگیرند و اگر احیاناً دشمنان با این پیمان ها مخالفت می کردند و نقض عهد می کردند، با آن ها شدیداً مقابله می کردند

علی اکبر کلانتری خاطرنشان کرد: در برخی از آیات قرآن تأکید شده است که اگر با کافران پیمان بستید مادامی که آنان به پیمان وفادار هستند شما نیز وفادار بمانید، اما اگر خلف وعده و پیمان شکنی کردند شما دیگر کوتاه نیاید. اگر این چند اصل در زمان حاضر هم مورد توجه مسئولان و دولتمردان ما در مواجهه با آمریکا و سایر دشمنان قرار بگیرد خیلی می تواند راهگشا و مفید باشد، اما متأسفانه برخی از دولتمردان و مدیران ما با این که بارها و بارها دیده اند که دشمن نقض عهد و پیمان شکنی می کند باز هم گاهی به دشمن اعتماد می کنند و به وعده های آن ها دل می بندد. در حالی که مومن نباید از یک سوراخ دوبار گزیده شود. «لَا يُلْدَعُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ مَرَّتَيْنِ».

وی در ادامه گفت: متأسفانه برخی ده ها بار گزیده شده اند، اما باز هم عبرت نگرفتند. این جای تأسف دارد. قطعاً بدانیم که عمل کردن و رفتار کردن بر طبق سیره و سنت پیامبر اکرم(ص) می تواند راهگشا باشد. اگر ما بارها با پیمان شکنی دشمن مواجه شدیم و باز هم با آن ها پیمان بستیم مسلم است که آن ها جری می شوند. خیال می کنند که خبری است، اما اگر با آن ها به طور جد مقابله کنند و بر منافع و مصالح کشور پافشاری و تأکید کنند و به راحتی به کسی باج ندهند و نرمش نشان ندهند مطمئناً دشمنان در رفتار خود تجدید نظر خواهد کرد و رفتار خود را تصحیح خواهد کرد و به گونه دیگری رفتار خواهد کرد.

علی اکبر کلانتری سپس اظهار داشت: پیامبر اکرم(ص) در مدینه که بودند بیشتر با یهودیان سروکار داشتند و با منافقین هم مقداری درگیر بودند و در عین حال با کفار و مشرکان قریش هم در مکه کم و بیش درگیر بودند. ایشان هم در مدینه در ارتباط با یهودیان و هم در ارتباط با کفار و مشرکان قریش در مکه، عهدنامه هایی منعقد کردند و پیمان هایی بستند. از قبیل پیمان حدیبیه با کفار قریش، یا پیمانی که با قبایل اوس و خزرج در شهر مدینه بستند، یا پیمان با یهودیان بنی قریظه و بنی نضیر. در همه این قراردادها و پیمان ها این نکاتی که عرض کردم را شاهد هستیم. تمامی این محورها مدنظر بوده است. تقریباً همیشه هم کفار نقض عهد و نقض پیمان می کردند و بلافاصله با برخورد قاطع پیامبر مواجه می شدند.

وی در پایان گفت: در کنار مهرورزی و هدایت و ارشاد، جنبه قاطعیت نیز در رفتار پیامبر کاملاً واضح و مشهود است. در کنار این قاطعیت و صلابت در رفتار پیامبر(ص) هیچ گاه ایشان اصل مهرورزی و هدایت را فراموش نمی کردند. یعنی در کنار برخوردهای جدی و قاطعانه اگر راهی برای هدایت وجود دارد از هدایت و مهرورزی کوتاهی نمی کردند و این اصل را حتماً مدنظر داشتند. اساساً در برنامه های اسلام آن چیزی که بیشتر به نظر می رسد اصل غالب باشد و بیشتر محوریت داشته باشد مهرورزی، جذب، هدایت، تربیت و رسانیدن افراد بشر به کمال و رشد است. همیشه نیز همین گونه بوده است.